Kvindens Valgret.

Indledningsord ved Mødet i »City« 31. Januar 1908 af mag. art. Ida Falbe-Hansen*).

For den, der i en Menneskealder har arbejdet for Kvindesagen, og atter og atter har stødt paa Mure, der syntes uoverstigelige, Mure af Fordom, Mure af Uforstand, saa man har kunnet fristes til at opgive det hele, for den er det næsten som et Eventyr at se, hvad der er opnaaet i ganske kort Tid, i de faa Aar siden vi fik »Systemskiftet«.

Først fik vi Valgret og Valgbarhed til Menighedsraadene, saa Valgret og Valgbarhed til Hjælpekasserne, og nu gaar man fra alle Sider ud fra, at vi om kort Tid faar kommunal Valgret, og faar den i en Udstrækning, som ingen turde ane, ja som selv vidtfremskredne Mænd rystede paa Hovedet af, den Gang Forslaget om Valgret for Kvinder kom frem, som noget, vi ikke turde gøre Regning paa. De husker, at den Gang var der slet ikke Tale om Valgret for de gifte Kvinder, fik de ugifte den, maatte de være glade. Og nu efter det Forslag, vi haaber skal blive til Lov, nu faar ogsaa den gifte Kvinde Valgret og det i saa stort Omfang, som det overhovedet kan ønskes. Kort sagt: Valgretten er givet os uden smaalige Betænkeligheder, uden smaalige Indskrænkninger i nogen Retning, helt og fuldt.

Og efter et saadant Fremskridt, ja inden dette endnu har faaet den Stadfæstelse, der dog udkræves, træder Kvinderne allerede frem og forlanger endnu mere. Er det ikke den sorteste Utaknemlighed?

Nej, mine Herrer — thi det er jo Dem, der har givet os dette! Vi er ikke utaknemlige. Vi skønner paa det, skønner ikke blot paa hvad vi har faaet, men paaskønner ogsaa den Maade, hvorpaa vi har faaet det. Thi vi har jo faaet det paa den Maade, som vi Danske holder af, uden store Spektakler. Kvinderne har ikke behøvet at omringe Ministre eller Landstingsmænd, paa Vej til Rigsdagsbygningen; vi har ikke behøvet at gaa i Fængsel for at vise, at det var Alvor med vort Krav, vi har ikke en Gang behøvet at gøre noget større Nummer ud af Valgmøderne — ja der er ganske vist blevet sagt, at vi har gjort Valgmøderne utaalelige, men De ved alle, at det ikke er sandt. Naa — det er ikke stort at takke os for; vi har altsaa ikke behøvet det. Det hele er gaaet jævnere og stilfærdigere end — saavidt mig bekendt — noget andet Sted i Verden. Og ogsaa det skønner vi, som sagt, paa.

Alligevel siger vi: Men det er ikke nok — vi vil naa videre frem.

Med hvad Ret siger vi det?

Ja, siger man, Kvinden har ikke andet at beraabe sig paa end den abstrakte Retfærdighed.

Hvad vil det sige »den abstrakte Retfærdighed?

Det er den Retfærdighed, der hverken ser til højre eller til venstre, men ser lige ud og siger: der er Maalet! Det er den, der hverken lader sig lokke eller true til enten at vige af til høje eller til venstre, men skrider ligefrem og siger: det er der, vi skal hen!

Denne abstrakte Retfærdighed har til daglig Brug ikke noget rigtig godt Lov paa sig, for den plejer at komme paa tværs af en hel Del smaa private Interesser, og derfor vil de smaa private Interesser gerne lægge sig i Vejen for den. Og de smaa private Interesser, de er mange. Men det er dog sket, baade i vor egen og i andre Landes Historie, at den abstrakte Retfærdighed har baaret Sejren hjem. Lad mig nævne et Par Eksempler:

Gaar vi 60 Aar tilbage i Tiden, kommer vi til 1848. De ved, hvad der da skete. Der var sikkert mange, der havde store Betænkeligheder ved at gøre en saa brat Overgang: fra absolut Enevælde til Folkestyre. Men de styrende saa, at det var ret og rigtigt, og den abstrakte Retfærdighed sejrede.

Gaar vi derefter atter 60 Aar tilbage, kommer vi til 1788, Bondefrigørelsens Aar. Den Gang var der nu ingen Ende paa Betænkelighederne; der var mange, der mente, at Verden vilde ramle sammen, om det skete. Men de styrende sagde: Det er en Retfærdighedshandling, altsaa bør det ske. Og den abstrakte Retfærdighed sejrede.

Naar vi nu ser tilbage paa disse Begivenheder, er der ingen, der tvivler om, at det var baade sundt og godt for Samfundet, at den abstrakte Retfærdighed sejrede. Ja mer endda. Vi mener nu, at baade 1788 og 1848 det er Aar, som vi har Lov at være stolte af. Det var store Øjeblikke i vort Folks Liv.

*) Senere vil følge Fru Andrea Brochmanns, Dr. phil. Moltesens og Red. Ove Rodes Taler ved samme Møde.